

Nr 140.

Av herr **Ericsson, Carl Eric**, och herr **Lindström**, i anledning av
*Kungl. Maj:ts förslag till ändrad lönegradsplacering för kon-
servatorn vid statens sjöhistoriska museum.*

Statens sjöhistoriska museums nämnd har i underdånigt förslag till Konungen beträffande museets anslagsbehov för år 1947/48 framhållit det rimliga i att konservatorn måtte uppflyttas från lönegrad Eo 15 till Eo 20. Som stöd härför har nämnden anfört.

»Genom ovan anförda personalorganisation erhöll museet en konservator i lönegrad Eo 15. Senare har denne genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 oktober 1945 erhållit uppflyttning till löneklass Eo 15:17. Nämndens åsikt är emellertid att denna låga lönegradsplacering av en för museet ytterst väsentlig befattningshavare innebär stora risker. Konservatorns utbildning är icke blott av betydande omfattning utan även av mycket speciell natur och någon person med motsvarande tekniska och kulturhistoriska kunskaper torde icke finnas i landet. Risken för att museet under nuvarande förhållanden icke skall kunna behålla befattningshavaren är därför stor. Icke heller är det möjligt att med nuvarande löneförmåner kunna till institutionen knyta en specialintresserad kraft, villig att underkasta sig den långa utbildning, som måste krävas för konservatorstjänsten inom ett museum med så särpräglade samlingar och arbetsuppgifter. Tjänstens kontinuitet är därför i fara att brytas. Nämnden vill emellertid i än högre grad betona det förhållandet att konservatorns arbetsuppgifter, sedan han tillträdde tjänsten den 1 juli 1945, i hög grad ökats. I allt större utsträckning erhåller museet beställningar från varv och rederier på framför allt fartygsmodeller, vilka sedermera med få undantag överlämnas till institutionen som gåva. Museet omhänderhar i praktiken även restaureringen och vården av kyrkornas votivskepp, vilkas skydd och omvårdnad garanterats och intensifierats genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1942 angående vården av vissa kyrkliga inventarier. Dessa ärenden överlämnas genomgående av riksantikvarieämbetet till statens sjöhistoriska museum, vilket är den enda institution i landet, som äger möjlighet och kompetens att behandla historiska minnen av denna art. På grund av konserveringsanstaltens och modellverkstadens ökade arbetsbörda har personalen därstädes sedan 1945 ökat med två man och torde under innevarande budgetår komma att utökas ytterligare.»

I bilaga 12 till 1947 års statsverksproposition, tionde huvudtiteln, finner departementschefen att museets nämnd anfört bärande skäl för en uppflyttning i lönegrad av konservatorsbefattningen och föreslår att denna placeras i lönegraden Eo 17. Ej heller statskontoret har något att erinra mot en uppflyttning av konservatorn till denna lönegrad, medan däremot allmänna lönenämnden icke finner tillräckliga skäl föreligga att redan nu till prövning upptaga frågan om ändrad lönegradsplacering för museets tjänstemän.

Den nuvarande konservatorn har varit verksam vid museet alltsedan dettas tillblivelse, och hans tjänst har ständigt tillmätts en stor och väsentlig betydelse. Redan i sitt yttrande den 15 februari 1932 över förslaget till museets första personalorganisation uttalade riksantikvarien, att en konservator var behöfvlig, och med hänsyn till de stora krav, som måste ställas på denne, ansågs det erforderligt med en högre tjänsteställning för konservatorn än för amanuenserna, exempelvis 20 lönegraden i löneskalan för icke-ordinarie befattningshavare.

I det betänkande med förslag angående sjöhistoriska museets personalorganisation, som avgavs den 29 november 1944 av inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga, föreslogo utredningsmännen att vid museet måtte inrättas en konservatorstjänst i lönegrad 17 på extra ordinarie stat. Museets nämnd framhöll emellertid i sitt remissyttrande att konservatorstjänsten med hänsyn till den speciella och långvariga utbildning, som måste krävas av innehavaren, förslagsvis borde placeras i lönegrad Eo 18. Departementschefen följde i proposition nr 155/1945 emellertid icke de sakkunnigas förslag men väl allmänna lönenämndens, varefter konservatorn placerades i lönegrad Eo 15. Såsom det framgick av upplysningar i då väckta motioner liksom av kammardebatterna berodde förslaget om en placering i blott 15 lönegraden uppenbarligen på en missuppfattning om storleken av konservatorns tidigare arvodesinkomster.

Givetvis innebär det i årets statsverksproposition framlagda förslaget till höjning av konservatorns lönegrad en förbättring. Likväl synes den lönegradsplacering han härigenom skulle nå icke giva full eller skäligen kompensation för de tjänsteåligganden befattningshavaren fullgör. Av det ovan anförda framgår klart att hans insatser till museets och den allmänna kulturminnesvårdens fromma äro av stor betydelse. Med de allmänna praktiska kunskaper, den nuvarande konservatorn inhämtat såsom utexaminerad sjökaptan med därpå följande år till sjöss och under de 16 år han varit verksam vid museet, förenar han en gedigen vetenskaplig kunnighet inom sitt speciella fack. I sina strävanden att därvid nå allt mer fördjupad kunskap har han bedrivit ingående sjöhistoriska forskningar, och hans litterära produktion är betydande. Enligt vad vi inhämtat torde han numera vara att betrakta såsom vårt lands numera ojämförligt främste kännare av riggens historia. Såsom en icke oväsentlig faktor bör även framhållas att den nuvarande konservatorn är utexaminerad navigationslärare och tidvis har fungerat såsom lärare vid Stockholms navigationsskola. Även denna speciella gren av hans utbildning har självfallet vid många tillfällen varit museet till gagn, framför allt i anslutning till institutionens facktekniska behandling av sådana problem.

I kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens anslagsäskanden för nästa budgetår har akademien hemställt att fil. dr Agnes Geijer måtte knytas till statens historiska museums konserveringsanstalt i egenskap av

textilkonservator med tjänsten förslagsvis placerad i Eo 23. I sitt yttrande härom har departementschefen givit uttryck åt sin övertygelse, »om lämpligheten av att doktor Geijer, som torde vara en av vårt lands främsta i fråga om textiliers utforskning, konservering och vård, beredes en fastare anställning vid museet. Jag förordar därför, att en personlig tjänst som textilkonservator inrättas i lönegrad Eo 21».

Det synes oss som skulle härvid föreligga ett jämförbart parallellfall. Doktor Geijers erkända skicklighet och djupgående kunskaper i ett speciellt ämne ha motiverat departementschefens förslag. Statens sjöhistoriska museums konservator äger kunskaper och innehar en tjänst som helt kan sägas motsvara den befattning, till vilken doktor Geijer har föreslagits. Det synes därför icke obilligt att statens sjöhistoriska museums konservator uppflyttas i en ungefär motsvarande lönegrad.

Med hänvisning till vad här anförts vilja vi ansluta oss till museets förslag att konservatorn måtte uppflyttas i 20 lönegraden på extra ordinarie stat. Därest riksdagen icke finner skäl föreligga att befattningen såsom sådan placeras i denna lönegrad utan endast i 17 lönegraden, hemställa vi att den nuvarande innehavaren, konservatorn Sam Svensson, med hänsyn till dennes särpräglade kunskaper och höga kvalifikationer måtte såsom personligt lönetillägg erhålla placering i 20 lönegraden på extra ordinarie stat med därmed förenade förmåner.

Vi hemställa därför,

att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen i vad gäller statens sjöhistoriska museums anslagsbehov för budgetåret 1947/48 måtte besluta den ändringen, att konservatorn placeras i 20 lönegraden på extra ordinarie stat enligt ett av ovan angivna alternativ.

Stockholm den 22 januari 1947.

Carl Eric Ericsson.

Rickard Lindström.
